

Hindi Urdu for Health

The Practice of Medicine in Hindi and Urdu

repositories.lib.utexas.edu/handle/2152/64261

Hindi Urdu Flagship | South Asia Institute | Department of Asian Studies | The University of Texas at Austin

---

Ayurvedic Training and Practice

While Ayurveda is an ancient system of medicine, training for it involves many years of study as well as apprenticeship. The apprenticeship could run in the family, as from father to son, or in a more formal setting, as with an acclaimed teacher. This apprenticeship could go on for decades, or till such time that the teacher felt confident in the abilities of his student. In modern times, universities and colleges in India have instituted formal certificates, diplomas and degrees in this traditional art and science of medicine. These formal degrees can range from one to three years. They may also include curriculum on modern forms of medicine to fill the gaps that traditional medicine may have. Presented here are narratives of how long it takes to become good in Ayurvedic practice.

TRADITIONAL FAMILY HISTORY & TRAINING - PART 2

Video URI: hdl.handle.net/2152/65570

Contents:

Hindi Transcription	2
Hindi Vocabulary	2
Hindi Question	2
Urdu Transcription.....	3
Urdu Vocabulary	3
Urdu Questions	3

Hindi Transcription

डॉक्टर साहब, ये बतायें कि कितने बरस से आप आयुर्वेद का जो ये क्षेत्र है, इसमें आप हैं?
 अब जैसे 2010 चल रहा है और मैं 1964 से, एक हमारे बहनोई थे वो वैद्य थे, खुर्जा में... तो मैंने इंटर भी करा था तो उन्होंने आचार्य करा था आयुर्वेद से... और आचार्य में, प्रैक्टिस तो मैं पहले ही करने लगा था, जब मैंने वैद्य-विशारद कर ली थी, रजिस्ट्रेशन ये शुरू हो गया था... दिल्ली से ही उस टाईम, नहीं हो पाता था... फिर जब मैंने आचार्य कर लिया था तो फिर दिल्ली से भी रजिस्ट्रेशन का अधिकारी बन गया, दिल्ली से भी रजिस्ट्रेशन हो गया था... लेकिन सन् 64 में मेरा दिल्ली से मेरा रजिस्ट्रेशन तो नहीं था, लेकिन प्रैक्टिस यहीं करता था... और यू.पी. के रजिस्ट्रेशन से ही बात बन गई थी... एक आध बार चैकिंग-वैकिंग हुई भी, तो वो मान गये, के चलो करते रहो, कोई आपत्ति नहीं है, उसे करा लेना... तो फिर बाद में मैंने आचार्य करके, दिल्ली से रजिस्ट्रेशन करा लिया... वैसे मैं आयुर्वेद का सन् 64 से, 1964 से प्रैक्टिस करता हूँ... यहीं करता हूँ, घौंडा चौक का क्षेत्र कहलाता है ये... और जब से ही मैं यहां प्रैक्टिस कर रहा हूँ...

Hindi Vocabulary

I had done the (degree of) Acharya in Ayurveda	आचार्य करा था आयुर्वेद से
Doctors mastered	वैद्य विशारद कर ली थी
Was registered	रजिस्ट्रेशन हो गया
Objection	आपत्ति

Hindi Question

डॉक्टर साहब कब से आयुर्वेदिक चिकित्सा प्रैक्टिस कर रहे हैं?

1 सन् १९५०

2 सन् १९५५

3 सन् १९६४

4 सन् १९७०

Urdu Transcription

ڈاکٹر صاحب، یہ بتائیں کہ کتنے برس سے آپ آیورویڈ کا جو یہ کشیترا ہے، اس میں آپ ہیں؟

اب جیسے دو ہزار دس چل رہا ہے اور میں انیس سو چونستھ سے، ایک ہمارے بہنوئی تھے وہ ویدیہ تھے، کھجرا میں۔۔ تو میں نے انٹر بھی کرا تھا، اس کے بعد میں نے آچاریہ کرا تھا آیورویڈ سے۔۔ اور آچاریہ میں، پریکٹس تو میں پہلے ہی کرنے لگا تھا، جب میں نے ویدیہ وشارد کر لی تھی، ریجسٹریشن یوں پھر شروع ہو گیا تھا۔۔ دلی سے ہی اس ٹائم، نہیں ہو پاتا تھا۔۔ پھر جب میں نے آچاریہ کر لیا تھا تو پھر دلی بھی ریجسٹریشن کا ادھکاری بن گیا، دلی سے بھی ریجسٹریشن ہو گیا تھا۔۔ لیکن سن چونستھ میں میرا دلی سے میرا ریجسٹریشن تو نہیں تھا، لیکن پریکٹس یہیں کرتا تھا۔۔ اور یو۔ پی۔ کے ریجسٹریشن سے ہی بات بن گئی تھی۔۔ ایک آدھ بار چیکنگ ویکنگ ہوئی بھی، تو وہ مان گئے، کہ چلو کرتے رہو، کوئی آپت نہیں ہے، اسے کرا لینا۔۔ تو پھر میں نے بعد میں آچاریہ کر کے، دلی سے ریجسٹریشن کرا لیا۔۔ ویسے میں آیورویڈ کا سن چونستھ سے، انیس سو چونستھ سے پریکٹس کرتا ہوں۔۔ یہیں کرتا ہوں، گھونڈا چونک کا کشیترا کہلاتا ہے یہ۔۔ اور جب سے ہی میں یہاں پریکٹس کر رہا ہوں۔۔

Urdu Vocabulary

I had done the (degree of) Acharya in Ayurveda	آچاریہ کرا تھا آیورویڈ سے
Doctors mastered	ویدیہ وشارد کر لی تھی
Was registered	ریجسٹریشن ہو گیا
Objection	آپت

Urdu Questions

انیس سو چونستھ میں ویدیہ جی کہاں پریکٹس کر رہے تھے؟

- 1 دلی میں
- 2 یو۔ پی۔ میں
- 3 بمبئی میں
- 4 حیدر آباد میں